

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.
Lelkeszek, tanítók, községi jegyzők 8 koronáért kapják a lapot.
Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapiból 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. Matkovich Tivadar.
Laptulajdonos:
Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Buhim-
utca 3.
Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusítottak.

A magyar nemzethez.

Olasz szövetségünk, aki felett 30 esztendőn át tartottuk oltalmazó karunkat, aki a mi barátságunknak köszönhette békéjét, haladását, anyagi és szellemi javakban való előmenetelét, aki egész birodalmat szerzett Afrikában, amelyre a mi támogatásunk nélkül még csak álmában sem gondolhatott, — *orvul támadott meg bennünket* éppen akkor, a midőn önként át akartuk neki adni a monarchiának olaszoklakta határszéleit.

Elérkezettnek látta a pillanatot, eldobta az álarcot, orgyilkos törével hátra támadja az egész Európának, az olasz nemzetnek szabadságát is fenyegető orosz óriással harcban álló monarchiát.

De rosszul számított.

Tíz hónapi hősiesség küzdelemben megtanultunk a tulerővel szemben megállni. Fel-tartóztattuk, megőröltük, futásra kényszerítettük keményebb ellenségnek milliónyi hadát. Győztes seregeink nemes haraggal párosult utálattal fordulnak az áruló felé, *hatványozott elszántságot, nyult erőt szegyezve az új ellenség mellének.*

Lovagias lelkének egész valójában felháborodástól remegve, tettekre kész elszántságban égvé áll az egész nemzet új harc felé menő katonáink mögött. Mint annyiszor a múltban, az új ellenség az új veszély újult erővel váltja ki a magyar jellem legdicsebb tulajdonságait. Visszavonás, kishitűség, csüggedés nem látható sehol, *Az egész nemzet egy nagy, egy-séges, tettekre kész, önfeláldozó, elhatározás.*

A kormány, a melyet ezekben a nagy időkben állított a nemzet élére az isteni gondviselés, érzi a felelősség súlyát, a feladat nagyságát, de érzi azt is, hogy *mindenre képes és mindenre kész nemzetre támaszkodhatik*, amelynek egyesíteni, szervezni és küzdelemben vinni kell minden erejét. Ezt várja a nemzet a kormánytól; ezt paráncsolja saját kötelességére; ezt az egy célt szabad csak ismernie, hogy méltóan bizonyuljon a nemzethez, mely sorsának gondozójává tette őt.

Ettől a tudattól áthatva fordul a kormány a nemzethez azzal a felhívással, hogy *bocsássa rendelkezésére minden tere, az egész vonalon összes erejét s a vérdíjazat mellett, a melyet olyan pazar hősiességgel ont a haza oltárára a nemzet, gazdasági téren is adja a haza szolgálatába erőforrásait.*

A háború nemcsak vért, anyagi javakat is kíván. A győzelemnek gazdasági erőfeszítésünk is egyik előfeltétele. Teljes siker és teljes dicsőség csak annak a nemzetnek homlokát övezheti, amely gazdasági téren is megülte a mértéket.

Ezt az áldozatkészéget, ezt az elszántságot nyilvánította a nemzet a háború eddigi folyamán. Zugolódás nélkül fürte a gazdasági bajokat; egymáson segítve igyekezett a hadra keltek munkáját is teljesíteni. Fényes tanujelket adta a jószívűségnek, a felebaráti szeretet áldozatkész munkájának s az első hadikölcsönnek példátlanul álló eredményével ámulatba ejtette a világot.

Eppen most, kevés nappal az olasz árulás előtt, fordult a kormány a második hadikölcsönrel a nemzethez. Az eddig eredmény a nemzet önbizalmának, gazdasági erejének és áldozatkészégének újabb tanujele. De most

az új ellenség, az új veszély láttára újabb fokozottabb erőfeszítés szükségére mutatkozik.

Ezért a kormány meghosszabbította a hadikölcsön eredetileg tervezett aláírási határ idejét és a hadikölcsön jegyzésére hívja fel a nemzetet.

A nemzetnek rejtethetetlen elszántságát ezen a téren is be kell bizonyítania.

A hadikölcsönben való részvétel becsületbeli kötelessége mindenkinek, aki a szükséges anyagi eszközökkel rendelkezik. A háború nagy tökéket hozott forgalomba. Pénzzé tette a polgárok millióinak terményekben, állatokban s más árukban fekvő anyagi javait. Ennek a pénznek egy részét *feklesse* mindenki a hadikölcsön értékeibe. Annak fokozott, tömeges aláírása nemzeti cselekedet, a mely hatványozza a nemzet élet-halál harcában rendelkezésre álló anyagi és erkölcsi erőt.

Budapesten, 1915. május hó 27-én.

Tisza István s. k.

Királyunk manifesztuma népeihöz.

Népeimhez!

Olaszország kiralya háborút üzent.

Az olasz királyság olyan hitszereget követett el két szövetségével szemben, a mielőre nincsen példa a történelemben.

Több mint 30 évig tartó szövetséges viszony után, amelyben növelhette területét és nem sejtett virágzásra emelkedhetett, cserbenhagyott Olaszország a veszély percében s kibontott löbögővel ment át az ellenség táborába.

Mi nem fenyegettük Olaszországot, nem ejtettünk csorbát tekintélyén, nem érintettük becsületét és érdekeit; híven teljesítettük mindég szerződési kötelezettségeinket és védelmünkben részesítettük, a midőn hadrakelt.

Még többet tettünk: a midőn Olaszország sóvár pillantásait a mi határaink felé vetette, a szerződéses viszony és a béke fentartásának céljából nagy és fájdalmas áldozatokra határoztuk el magunkat, olyan áldozatokra, a melyek mélyen érintették atyai szívünket.

Olaszország azt hitte, hogy kizsákmányolhatja a pillanatot; kapzsisága nem volt kielégíthető.

Be kell tehát a végzetnek teljesednie.

Tíz havi óriási küzdelemben és fenkölt szövetségesem hadaival való hűségese fegyverbarátságban győzelmesen állottak meg seregeim helyökét az északi hatalmas ellenséggel szemben.

A délről alattomban támadó új ellenség nem új ellenfelünk.

Novara, Mortara, Custoza és Lissa nagy emlékezete, — ifjukoromnak megannyi büszkesége — valamint Radetzkynek, Albrecht főhercegnek és Tegetthoffnak szárazföldi és tengeri haderőben élő szelleme arról biztosít, hogy a monarchia határait délfelé is sikerrel fogjuk megvédeni.

Üvözlöm harcban kipróbált, daltól övezett csapataimat, bizom benők és vezéreikben és bizom népeimben, akik példátlan áldozatkészességükért fogadják atyai köszönetemet.

A Mindenható áldja meg zászlóinkat és vegye oltalmába igazságos ügyünket.

Kelt Bécsben, 1915 év május 23-án.

Ferenz József s. k.

Grof Tisza István s. k.

Az olasz hadüzenet szövege pedig, a mely ezt kiváltotta a következő:

Bécs, 1915. május 23. Fenkölt uralkodója, a király ő felsége parancsának megfelelően alulirott olasz királyi nagykövetnek van szerencséje az osztrák-magyar külügyminiszter ur ő exczelenciájának a következő közlést átnyújtani:

E hó 4-én tudtul adattak a cs. és kir. kormánynak ama súlyos okok, amelyek miatt Olaszország igaz jogában bizakodva, semmisnek és e naptól fogva hatálytalannak jelentette ki Ausztria-Magyarországgal való szövetségi szerződését, a melyet a cs. és kir. kormány megsértett és e tekintetben újból visszanyerte teljes cselekvési szabadságát. A királyi kormány szilárdan eltökélve arra, hogy minden

Reklám áraink néhány cikkből:

Egy kitünő minőségű női ing himzéssel.	K 1-45
Egy kitünő minőségű férfi há-lóing	K 2-25
Női mosó reformkötény, leg-ujabb fazon	K 2-—
Női kloth kantáros kötény, divatos fazon	K 2-75
3 pár női harisnya, kötött.	K 1-65
6 " " reklam harisnya	K 2-35
Ilyen kitünő reklámcikekkel sok száz.	

Winter divataruház,
VESZPRÉM.

Telefon 124.

Telefon 124

ellenünk intézett támadását, az ellenség súlyos vesztesége között visszavertük, 150 foglyot ejtettünk. A Maas és Mosel között tüzérségi harcok folynak. Bois de Prétreben a franciák támadása ismét sikertelen maradt.

Flottaparancsnokságunk jelentése.

(Május 25.) Flottánk a hadüzenetet követő virradóra megkezdte az akciót a Velence és Barletta közötti olasz keleti partvidék ellen és ez alkalommal számos helyen eredményesen ágyuzott katonailag fontos helyeket. Tengeri haderőnk repülői pedig látható eredménnyel bombáztak a Chiavaralle melletti balloncsarnokra, valamint az anconai katonai épületekre és a velencei arzenálra károkat és tüzeseteket okozva.

Török jelentés.

(Május 25.) Dardanella fronton Ariburnu mellett 22-én éjjel kísérletet tett az ellenség, hogy balszárnnyukhoz közeledjék, de súlyos veszteségei mellett visszavertük. 23-án délelőtti tüzérségünk nagyon megrohangált egy páncélos cirkálót, Kabatepe előtt pedig két bombát dobta rá. A cirkálót 5 hadihajó vontatta a nyílt tengerre. Az ellenség vesztesége halottak és sebesültekben 4000-nél többre emelkedett. Ellenséges hadihajók eredménytelenül bombázták a tengerszoros bejáratának két oldalán levő gyalogsági állásainkat. Egyik ütegünk elpusztított egy Sed-il-Bar mellett felállított ellenséges üteget.

Hivatalos.

(Május 25.) A déli órákban ismeretessé vált, hogy az egész San-arcvonalon Sieniavától le a felső Dnyeszterig Mackenzen, Puhallo és Böhm-Ermolli hadseregei tegnap támadásba mentek át; különösen az északi szárnyon nagy a siker, Radymnonál, a hol az oroszok eddig a San balpartján voltak, átkergettük őket a folyón. Az arcvonal többi részén is mindenütt tért nyertünk. Foglyok száma 17.000 (tizenhét ezer), zsákmányolt ágyú: 39, géppuska 40 darab. Ez jelzi a siker mérvét. Przemysltől délkeletre a támadásunk szintén sikeresen halad előre. Az olasz határon csak jelentéktelen előőrsi harcok voltak.

Höfer jelentése.

(Május 26.) Közép-Galiciában a szövetséges csapatok a Sieniavától a Felső-Dnyeszterig terjedő egész arcvonalon nagy orosz erőket

megtámadtak. Mackensen vezérezredes hadserege, a melynek kötelékében az osztrák-magyar 6. hadtest harcol, elfoglalta Radymnót és e várostól keletre és délkeletre előnyomult az ellenség ellen. Az ellenséget, aki számos ellentámadással vissza akarta foglalni az elvesztett területet, mindenütt visszavetettük, miközben 21.000 hadifoglyot, 39 ágyút és több mint 40 géppuskát vettünk. A Puhallo és Böhm-Ermolli-féle hadseregek, a melyek Przemysltől délkeletre törnek előre, elkeseredett harcok közt tért nyertek és visszavetették az ellenséget a Polonia-mélyedésen keresztül. A támadást az egész arcvonalon folytatjuk. Az északkeleti hadszíntéren egyébként a helyzet változatlan. Délnyugaton a tiroli és karinthiai határon kisebb ellenséges osztagok, főképpen alpesi vadászok, itt-ott átlépték a határt. A hol állásainkra bukkantak és löttünk rájuk, visszafordultak.

Német jelentés.

(Május 26.) Flandriában tegnap rohammal elfoglaltuk Vlaminghe majort, a Wieltjétől északra lévő kastélyt, továbbá a Bellevaarde majort és közelebb jutottunk Hoogéhez. Neuve-Chapelle és Gyvenchy között és a Loretto-magaslattól északra az ellenség támadásait véresen visszavertük. Neuwillenél az ellenségnek a lövészárkokban rohamra készen álló csapatai tüzelésünk miatt nem tudtak kifejődni. Cambraiban egy francia repülő bombavetése ismétiszeletről távozó franciák közül 5-öt megölt és 12-öt súlyosan megsebesített. St. Quentinél felöttünk egy ellenséges repülőgépet. A keleti hadszíntéren Rossienitől keletre szembenálló nagy orosz erőket, megvertük és súlyos veszteségeik mellett a folyón át kergettük őket. 2240 oroszot elfogtunk és 5 gépfegyvert zsákmányoltunk. Eiragola irányából ellenünk intézett nagyon heves orosz támadást az ellenség nagy véráldozatai mellett megüsitottunk.

Mackensen vezérezredes hadserege tegnap Przemysltől északra újból offenzívába lépett. A támadás ismét teljes sikerrel járt. Drohojov, Osztrov, Radymno, Vysocko, Vietlin és Makovisko nagyon megerősített helységeket, a Bobrovkától északkeletre, valamint a Czetulától keletre eső magaslatokat rohammal elfoglaltuk. Eddig 153 tiszt, több mint 21.000 főnyi legénység esett fogásunkba, 30 ágyú — köztük 9 nehéz ágyú — és legalább 40 gépfegyver jutott a szövetséges csapatok kezére. Az oroszok rendkívül súlyos veszteségeket

szövedtek. A foglyok száma esti jelentés szerint már 25.000-re emelkedett.

Török jelentés.

(Május 27.) Ariburnu és Sed-il-Bar mellett gyenge tüzelés volt. Egy ellenséges páncélos, amely Morto öböl irányából ágyuzta európai állásainkat, anatóliai ütegeink visszavonulásra kényszerítették. A Jules Michelet cirkáló ma Bodrumba kísért egy katonával és ágyúkkal ellátott járművek amely partraszállást kísérelt meg s a cirkáló egyidejűleg bombázta a kikötő várost. Ütegeink azonban leszerelték, egy tisztet és 16 katonát megöltek. A hajót elkoboztuk és partra vonszoltuk. Öt megsebesült franciát fogságba szállítottuk. Részünkről 5 sebesülés történt.

Höfer jelentése.

(Május 27.) Przemyslnél tart a csata. Mackenzen vezérezredes hadserege támadva a San mindkét oldalán délkeleti irányban sikeresen nyomul előre. Radymnótól keletre a Sanon való átkelést kiküzdötték. A 6-ik osztrák-magyar hadtest rohammal elfoglalta a Zagrodyi hídfőt, e várostól keletre. Przemysltől délre és délkeletre hadseregeink az oroszok erős, részben betonozott állásai ellen lassan előrehaladó támadásban vannak. Az utóbbi két nap harcaiban beszállított foglyok száma 25.000-re emelkedett. Hadianyagban tegnap estig 54 könnyű, 10 nehéz ágyút, 64 gépfegyvert és 14 löszerkocsit zsákmányoltunk. A Dnyesztertől délre és Orosz-Lengyelországban az általános helyzet változatlan. A Visztulától északra egy ütközetben 998 oroszot fogtunk el. Tiroiban egy ellenséges különítmény bevonult Condinóba (Judicaria). A Padon-szorosnál a Marmolatától északkeletre az olaszok az első lövésekre megfutamodtak. A karinthiai határon csapataink több támadást az olaszok jelentékeny veszteségei mellett visszavertek. A Plöckentől nyugatra az ellenség megfutamodott és hátrahagyta fegyvereit. A partvidéki határterületen eddig még nem fejlődtek ki harcok.

Német jelentés.

(Május 27.) A Belle Waarde tótól nyugatra ellenünk intézett éjjeli előretörést könnyű szerrel visszautasítottuk. Lievin és a Loretto-magaslat között délután a franciák nagy, mélybe tagozott támadást kezdtek, a

1500 drb női és férfi ernyőt vettünk,

amit szintén a régi olcsó árak mellett árusítottunk.

Minden egyes ernyő minőségéért 2 évig jótállást vállalunk.

Tájékoztás miatt néhány minőségnek az árai a következők:

Rendkívüli tartós női strapa ernyő . . . K 275

Rendkívüli csinos kivitelű felselyem . . . 395

Női nyers selyem, olyan nyéllel van el-

látva, akár egy 20 koronás . . . 475

Ugyanezek a minőségűek férfi ernyők-

ben 50 fillérrel drágábbak.

Tiszta selyem női antucás 12 K-tól 29-ig.

WINTER divatárház,
Veszprém. Városháza épület.

KURTZ GYULA
VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

Új és használt
zongora, pianino, harmonium
és cimbalom raktára.

Kölcsönzések, javítás- és
hangolások helyben és
vidéken is teljesíttetnek.

Avnít hangszerek újakért becséréltetnek.

Állandóan nagy
gyermekjáték
kiállítás.

Külön osztály.

Rendkívüli olcsó árak!

WINTER divatárház.

Veszprém. Telefon 124.